

dóór toen onpasselijk worden. Ik maakte op de trap rechts-omkeer, weer naar boven. Op het dek gekomen, zag ik drie blonde, rood-koonige, blauw-oogige Engelsche meisjes op de verschansing-bank vlak tegenover mij zitten, die mij aankeken. Zij hadden van die dikke dotten blond kroeshaar op de voorhoofden, daaronder het oogenblauw en wangenrood, in-één-woord aller-liefst, een ietsje popperig, recht gezeten-burgerlijk Engelsch. Ik had nauwelijks tijd om dit alles te denken, toen het gevreesde met mij geschiedde. Instinctief boog ik mij om mij niet te bemorsen en, als ware het een eigenaardige groet van den een of anderen wilden-stam, overkwam mij, terwijl ik boog, het ongeval voor het aangezicht en de voeten der aardige meisjes.

Na nog twee of drie kleine herhalingen, ging ik op een bank op het dek liggen en bleef daar onbeweeglijk den geheelen nacht, zonder er verder last van te hebben, althans mits ik niet bewoog. Ofschoon ik voortdurend geheel transpireerend was, er een vrij sterke koele wind woei, en ik niet bijzonder bedekt was, vatte ik geen kou.

Herman Robbers

OP HOOGHE GOLVEN

(fragment)

Het laatste woord stierf weg. Een paar seconden onverstoorde stilte. Toen – als met donder en hagelslag losbarstende storm – stortte het applaus-geweld zich over voetlicht en tooneel. Snel daalde het scherm, om haast onmiddellijk weer te rijzen. En het voetgestamp zwol nog aan, feller kletterde handgeklap; kreten, onverstaanbaar, gierden boven de bewegende menschenmassa uit, of gingen in 't rumoer verloren.

Op de planken een af- en aangeloopt van acteurs en actrices, die bogen glimlachend; aan Janne Terwijne werd een enorme korf roode rozen toegereikt, ruikers aan andere actrices. Gerbrandts, acteur-directeur, aanvaardde met minzame plechtigheid een grooten lauwerkrans.

Huub Hoogland, al sinds het begin van het laatste bedrijf naar achter gekomen, was op dezelfde plaats blijven staan, – een nog jeugdig slanke, licht gebogen figuur, in schemer en grauwte, tusschen armoedig-vale tooneelrommel en de stoffig-donkere achterkanten der koeliezen – naast hem Charles Blécour, zijn vriend, de criticus-romanschrijver, en Velt-

kamp, de inspicieënt, alle drie zwijgend aanvankelijk, bleek van ontroering. Maar plotseling mompelde Charles, grabbelend in zijn zwarte baardje, een langen vloek, begon Veltkamp zenuwachtig te trappelen. Huib, als verbijsterd, bleef onbeweeglijk staan; zijn ooren gonsden.

Daar kwam Driesse, een van zijn hoofdrollen, op hem aanloopen. Hij struikelde bijna; zijn oogen, groot en verschrikt, staarden fel in die van Huib. 'Meneer Hoogland! Naar voren als 't u blijft! Hoort u niet? Het publiek roept om u!'

Er schorde een korte grauw uit Huibs als toegedrukte keel. Heftig schudde hij het hoofd. Dan, na een hoest, helderder: 'k Denk er niet over, laat ze maar brullen!' Hij kneep zijn gloeiende handen samen, bleef voor zich heen zien; verbeterd ontroering trilde op zij van zijn mond. Plotseling stond nu ook Gerbrandts zelf vóór hem, het groote, doorgroefde gezicht, glad en glimmend van schmink en zweet, vlak bij het zijne; hij maakte dreigende gebaren: 'Hoogland, waar blijf je nu toch? Het publiek raast en tiert om de auteur! Vooruit alsjeblijft, het tooneel op!'

Huib was even teruggedeinsd. 'Nee, 'k verdom het!'

'Maar waarom dan toch in 's hemelsnaam? Je succes is volkomen verdiend. En zulke dingen zijn nu eenmaal noodig. 't Publiek wil zijn zin hebben. Och, meneer Blécour, Veltkamp . . . helpen jemie dan toch!'

Hij trok Huib aan een mouw. Ook de anderen kwamen dichter op zijn lijf staan, pratend tegen hem, dringend: Kom, wel ja, hij moest het maar doen, waarom niet, het hoorde er nu eenmaal bij!

'Waarachtig, kerel, het gaat niet anders, je mot er aan gelooven', zei, met zijn kwasi-onverschillig-harde, toch vriendschappelijk klinkende stem, Blécour.

'Maar het deugt niet, het déugt immers niet, verdomme!' norschte Huib wanhopig. Een droge snik snerpte zijn opsteigerende borst uit en hij stak zijn armen naar voren als om zich de mannen van het lijf te houden. Men greep zijn handen. 'Nonsens, nonsens', riep Gerbrandts. 'Alla hoor, geen praatjes verder! Beroerde kerel, je bederft me de heele boel met je koppigheid!'

Intusschen rommelde 't applausrumoer nog altijd voort, hoorde Huib nu ook zelf, boven alles uit, de kreten: Schrijver! Auteur! Juist toen zijn vluchtende blik den gloed van een nieuw paar oogen ontmoette, die van Janne Terwijne, de vreemd hel-blauwe, in hun mede opvallend-glanzige, melkachtige wit. Zij stond vóór hem, met een oudere actrice. Ruth van Dijk. Er look iets op in Huib. Fijn gespeeld had dat tweetal. Haar groote, roode mond fel wachtend open, zoodat de tanden glinsterden, lach-straalde Janne hem toe. Maar snel, als begrijpend uit Huibs gezicht, dat hier iets anders vereischt werd, verminderde zij den gloed van het hare, liet er een dof teedere, bijna smartelijke smeeking op verschijnen.

'Hè toe, meneer Hoogland, gaat u 'is met mij mee, dat zou ik zoo heerlijk vinden'. En zij sloeg haar rechterarm onder zijn linker door, drukte dien stijf tegen zich aan. 'Kom, gun me dat genoeg, chère maîtresse! Wat een triomf, niet waar? 'k Heb nog zelden zoo iets beleefd'. 'Sacré veinard!' plaag-lachte Blécour hem achterna.

Met ongelijke passen – terwijl Janne nog doorbabbelde – strompelde Huib naar voren, stond voor het voetlicht éér hij het wist, verbijsterd, verdoofd, als onder 't applaus begraven. Een zee van glanzige gezichten zag hij voor zich, die schreeuwden, lachten, juichten; handen werden klappend naar hem toe gestrekt. Vlak vooraan een enorme kerel, kaalglimmende, rood-bultige kop, die brulde uit wijd-open mond met maar enkele tandenbrokken: 'Bra'o! Bra'o!'

En Hoogland boog, boog nogmaals, haastig, overdreven druk en diep. Janne had hem losgelaten. Hij stond alleen. Met fellen schrik doorflitste een ontzettende eenzaamheid zijn bijna verdoofd bewustzijn.

Alweer achteruitgewankeld, zou hij tegen een koeliezedeur zijn opgelopen, had niet Gerbrandts hem juist bijtijds opgevangen, hem verder meegenomen, vriendschappelijk steunend.

Toen verflauwde het applaus, stierf het eindelijk weg.

Afgelopen.

Er volgde een algemeene bedaring.

Terug in die vormlooze ruimte, nauwelijks verlicht, tusschen tooneel en kleedkamertjes, vond Huib zich omringd door feliciteerende menschen. Daar waren, met vele acteurs en actrices, ook al vrienden en kennissen uit de zaal, zij die den weg wisten in den schouwburg. Collega's litteratoren, andere artiesten, hun vrouwen en meisjes. Allen wilden ze Huib de hand drukken, hem en Gerbrandts, die lachend afweerde, op zijn luidruchtige wijs den bescheidene spelend: 'Wat? Ja ja! O, er is goed gewerkt, dat moet gezegd worden. De regie? . . . Nou ja, wat doe je al niet, hè, voor zó'n auteur!' En telkens weer greep hij Huib bij een arm, klopte hem op schouder of rug, hartelijk, bemoedigend. Zoodat deze toch eindelijk óók begreep zich waardeerend en dankbaar te moeten toonen. Hij begon een weinig tot zich zelf te komen. 't Was waar, Gerbrandts, Veltkamp, al de anderen, ze konden het dan toch niet helpen, dat dit, zijn tweede tooneelstuk, na maanden wachters opgevoerd, hem al gedurende de repetities, maar vooral bij deze vertooning – dit groot succes! – zoo ellendig was tegengevallen, ja dat hij er zich over schaamde, schaamde. Zijn vorige, ofschoon dat toen letterlijk niets had gedaan, het leek hem veel beter nu, dieper, zuiverder vooral. . . . Intusschen, hij stak Gerbrandts een hand toe. 'Hartelijk dank, hoor! Jemie hebt hard gewerkt. . . allemaal! 't Is maar, zie je, dat het stuk op zich zelf. . .'

'Jawel, jawel, kerel, laat maar, ik weet er alles van. We gaan je fuiven,

straks, hoor, je moet ook eens in de feeststemming komen. Je lijkt wel mal met je bezwaren'.

Terwijl liepen Huib en Blécour met Gerbrandts mee naar zijn kleedkamer. Maar nog vóór ze daar waren, traden hun haastig twee vrouwen opzij. Til! Met Cootje! En achter hen aan een zwaarlijvig heer, vaalbruin van gelaatstint, een indischman. Met zelfverwilt bedacht zich Huib, dat hij zijn vrouw nog in 't geheel niet had gemist, hier achter de tooneel-schermen. Ze was er ook nog nooit geweest. Zeer blank en bleek stond zij nu vóór hem, de glanzend bruine oogen in deze schemering bij uitstek groot en donker, plots nog sterker blinkend achter vocht, de zwakke mond van ontroering een weinig geopend. Hij voelde haar krampig-nerveuzen handdruk, hoorde haar week, gedempte stem: 'Lieverd! Wat heerlijk! Ik feliciteer je wel!' Hoe vreemd, hiér die stem. Iets onmogelijks. . . .

'Tillette-schat! Dank je wel! Ja, 't was een gróót succes, hè?' Hij nam haar hunkerende gestalte een oogenblik tegen zich aan, kuste den beverig toegestoken mond. Och, ook zij, ze kon het immers niet helpen, wist trouwens nog heelemaal van niets. . . . 'En is Co daar ook al? Aardig van je, Co! Hoe gaat het?'

'Best, dank je. 'k Feliciteer je ook, hoor! Wel een goeie vertooning, hè? Ofschoon lang niet eenvoudig genoeg volgens mij'. Ze keek schichtig om, of Gerbrandts haar niet beluisterde, maar vervolgde, gerustgesteld, wat zachter toch: 'Te ijdel alweer, hè? Veel te opgeschroefd. Toch altijd hetzelfde bij hém. Enfin! Over 't stuk moeten we nog maar 's praten, Huippie! Mag ik je intusschen 's even voorstellen: mijn vriend, meneer van Tholen. Hij heeft me gechaperonneerd van avond en wou nu ook met alle geweld mee om jou te complimenteeren'.

'Daar is gelukkig geen geweld voor noodig geweest', lachte de indischman, langzaam leggend zijn mollige hand in de spierig-nerveuse van Hoogland. Zij wisselden een paar beleefdheidswoorden; met een zoekende belangstelling keek Huib in het grauwpaffige gelaat tegenover hem. Dit was dus die nieuwe vriend van Cootje. Hij wist er al van, deze van Tholen maakte zijn zusje het hof en ook zij dacht er ernstig over met hem te trouwen. Die Co toch! Haar hoeveelste vriend was dit nu al! Zou deze 't nu worden? Zoo jammer. . . . Van Tholens glimmende, kleingetrokken oogjes stonden Huib niet aan; een lichte schrik en vage afkeer hadden hem bevangen bij 's mans nadering. Maar Co had zijn breede gulhartigheid geprezen en de ruimte van zijn opvattingen, gunstig aftekend, volgens haar, bij die van de meeste Hollanders. Trouwens, wie kon koppige Cootje raden? Hij, Huib, alléén misschien. . . . En nog niet eens altijd.

'Mevrouw', zei Gerbrandts tegen Til, na een heen-en-weer van felicitaties en complimenten, op zijn vleidendsten toon: 'Wij wilden uw beroemde man eens fêteeren van avond. U is natuurlijk ook van de partij. Wij

dachten: Bauer, het achterzaaltje...'

'Ja, zeg, vrouwtje, kán dat wel', viel Huib hem jachtig in de rede: 'Met Liesje?'

Til zocht in zijn oogen, kreeg een kleur, maar toen hij verder zweeg: 'Ze zal wel niet wakker worden. En Corrie is vertrouwd'.

'Mooi zoo! Magnifiek!' juichte met zijn welbestudeerde intonatie de directeur. 'En u, juffrouw Hoogland, U gaat toch ook mee, niet-waar? Uw geliefde broer befuiven!'

Maar vooral jezelf, dacht Cootje. Zij scheen een oogenblik te aarzelen. Met van spotlust tintelenden blik keek ze even haar indischen vriend aan, dan Huib. Beiden glimlachten terug, van Tholen verrukt aanmoedigend, Huib in stille verstandhouding. Maar Blécour achtte 't pleit al beslecht. 'Wat? Maar natuurlijk!' riep hij uit. 'We gaan allemaal mee, zóóals we hier zijn. En dan Janne en Ruth nog, niet-waar, en Driesse en Melchior Spin... Nee-maar, kijk dáár'is! Nou is 't spul compleet! Zie je 't, Huib, wie daar aankomt?'

Het was een kleine man, met een roodbruine snor, die hem wijd krullend over den mond hing, als bij een duitschen trompetter, en met een even vollen, rosbruinen kroeskop; deze echter grijzend aan de kanten. Een vijftiger. Breed leek hij in zijn zwarte vleugeljas. Op zijn gezond-rood gezicht het geflikker van brilleglazen. Die bril, van staal, scheef afgezakt over zijn dikken neus, was oorzaak dat hij zijn heelen kop mede wat schuins naar achter werpen moest, om langere menschen in 't gelaat te kijken. Al op een afstand, zwaaiend zijn zwarten flambard, riep hij Huib een familjaren groet toe, en vervolgens: 'Gelukkigwensch, brave! Allemachtig aardig!' En hij proestlachte met nerveuse vroolijkheid. Twee dames, de eene wat grooter dan de andere, kwamen achter hem aan, onderling druk redekavelend, zoodat het een oogenblik leek alsof ze niet hoorden bij den vooruitlopende. Maar dichtertot elkaar gekomen, ontspannen zich aller gelaten tot een blij-hartelijke begroeting en felicitaties; Huib stelde Co's indischen vriend voor aan meneer en mevrouw ten Doescate, het beroemde artiestenpaar, — hij schilder, zij schrijfster — en aan hun gemeenschappelijke vriendin, mevrouw Hankes, de welbekende dichteres.

'Ik zeg toch maar, het kómt wel. Je zult het zien. Wij krijgen nog allemaal onze beurt', zei glunder rondkijkend, van den een naar den ander, de man met de vleugeljas. 'Maar hier en daar heb ik je toch niet heelemaal begrepen, vader, zou ik zelfs geneigd zijn aan een kleine vergissing te denken; intusschen... misschien dat...'

'Spaar me, toe, spaar me nog even, Hermanus', viel Huib hem in de rede, zacht sprekend en met een droefgeestigen glimlach. 'Ik kom wel eens bij je en dan mag je me de mantel uitvegen zoo hard als je wilt'.